

L'ARXIU PARROQUIAL D'ALMOSTER

Josep M. T. Grau Pujol

El patrimoni documental de la vicaria i posteriorment parròquia d'Almoster ha arribat fins als nostres dies en la seva totalitat. El gruix principal es conserva a la recent restaurada abadia i, tret d'algun llibre afectat per la humitat, la resta de documentació es troba en bon estat.

Hem realitzat un inventari, que adjuntem per tal que l'historiador conegui la informació del seu contingut (1). Així, la continuïtat de les sèries dels llibres sacramentals és del 1656 fins avui, amb algun antecedent, la qual cosa permet al demògraf quantificar exactament l'evolució de la població en totes les seves variables (2). Sobre l'organització de la vicaria perpètua hom disposa de diverses consuetes dels segles XVIII-XX. Per a l'obra i culte del temple hi ha els comptes des del 1846.

Els llibres d'administració de les confraries i congregacions són presents des de l'època moderna fins a la contemporània.

De l'escripció comuna solament hi ha un volum de testaments del segle XIX i un manual del XVIII. La seva dependència i proximitat de Reus fa que l'investigador hagi de raure en els arxius reusencs per cercar dades d'Almoster; així ho constata el paleògraf reusenc Daniel Piñol Alabart (3).

Respecte a la integritat de l'arxiu parroquial, disposem de dues descripcions bastant detallades. La primera és la que efectuà l'ecònom Josep Monner el 10 de setembre del 1828 amb motiu de la visita pastoral del prelat Fernando de Echanove; a més, fa constar els preus per treure una partida de matrimoni (7 sous i 6 diners) i confeccionar un arbre genealògic de consanguinitat (15 sous). El volum més antic dels baptismes i desposoris comença el 1656 (4), és a dir que el llibre que en l'actualitat és a Reus en aquell moment no era a Almoster.

La segona la realitza el prevere Joan Rofes el 20 de novembre del 1924 (5). Fa constar que a l'arxiu no hi ha cap cantoral, però sí un antifonari imprès a Barcelona el 1858 i un missal datat a Venècia el 1748. A més, llegim que els volums de baptismes, òbits i matrimonis del 1703-1747, i el de baptismes i òbits del 1748-98 havien estat traslladats (juntament amb altres de Castellvell del Camp) a l'Arxiu Diocesà. En aquell any 1924, concretament el mes de març, van ser portats cap a la capital eclesiàstica sota la direcció de Mn. Sanç Capdevila (6).

En aquest centre dependent de l'Arquebisbat hi ha dues caixes de documentació. Entre ella, censos i obligacions de la parròquia, llevadors de marmessories, censos de la sacristia de Sant Miquel (1783-1836) i altres.

Mostres semblants de dispersió són els dos llibres inclosos en el fons de la comunitat de preveres de Reus: un que inclou els baptismes del 1573-1656, sota el títol "Llibre dels baptismes de la sglésia del lloch de Moster"; el seu format és quart, està enquadernat en pergamí, i el seu estat és regular. Hi ha també els òbits (1640-1656) i els casaments del 1621-1656, amb dos fulls de desposoris del 1613 i 1619. Al final s'afegeix una relació de confessants i combregants dels anys 1574, 1581, 1636-1637. La seva signatura topogràfica és 6.3.06 (9), registre 1622.

També hem d'esmentar la presència d'un fragment de manual notarial de l'any mil set-cents (comença el primer de juny): es tracta d'un únic quadern, sense

coberta, de 38 folis en bon estat; la llengua emprada és el llatí i la seva signatura és 07.4.1.05 (02).

La localització és lògica, atenent que Almoſter era vicaria i depenia de la parròquia de Reus. Es poden consultar a l'Arxiu Comarcal de Reus (Plaça del Castell 3-A). A més, hi ha la possibilitat que a l'Arxiu de la Prioral de Sant Pere de Reus existeixin altres papers relatius a Almoſter.

Finalment, a l'ajuntament d'Almoſter hi ha un llibre de comptes de la sagristia dels segles XVI-XVII. La causa tant potser per la intervenció d'aquesta institució en el manteniment de la sacristia, com pels desgavells de la passada Guerra Civil.

NOTES:

- (1) Per a la classificació hem seguit les pautes que dona l'arxiver berguedà Xavier Pedrals, "Una proposta de classificació dels arxius eclesiàstics locals, segons un esquema orgànic i funcional: Estudi de l'arxiu eclesiàstic de Bagà", a *Lligall* (Barcelona), 4 (1991), ps. 153-168.
- (2) Ho ha realitzat Jordi Andreu Sugrañes en la seva tesi doctoral.
- (3) En el buidatge dels llibres notariais reusencs del 1297-1301 dels atorgants forasters sobresurten en primer lloc els de Tarragona i en segon lloc els d'Almoſter. *El notariat públic al Camp de Tarragona. Història, activitat, escriptura i societat (segles XII-XIV)*. Barcelona: 2000, p. 158-159.
- (4) Hem utilitzat el segon volum de les Visites Pastorals d'aquest Arquebisbe conservat a l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona (AHAT), folis 312-326.
- (5) El document també es troba a l'anterior centre.
- (6) Ho explica Julio-Luis Quílez Mata en el seu article "L'aplicació de la norma ISAD (G) als fons parroquials de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona" a *Lligall* (Barcelona), 15 (1999), ps. 266.

INVENTARI DE L'ARXIU PARROQUIAL D'ALMOSTER

ESGLÉSIA I CULTE

Organització

Consuetes

- "Rationarium ecclesiae parochialis, loci del Moster " (ss. XVIII-XIX. 50 fs.
- Consueta (1946-49).
- Consueta (1949).
- Consueta (1957-8).

Correspondència

- Lligall entrades-sortides (ss. XVIII-XIX).
- Lligall circulars (ss. XVIII-XIX).
- (Impreses i manuscrites).

Fundacions

- Llibre de fundacions (1776-1816).

Estat regular. Conté un quadern de reducció de misses del 1794, i un altre de fundacions dels ss. XVII-XVIII).

-Manual de celebracions fundades (1771-1935).

Hisenda

Sagristia Sant Miquel

-Llibre de comptes (1768-1863).

-Llibre de censos i censals (1815-1907).

S'anota la percepció d'oli en espècie per la il.luminació del Santíssim.

D'aquesta sèrie cal dir que a l'arxiu municipal d'Almoster s'hi conserva un llibre de comptes de la sacristia (1573-1652).

Comptes

-Llibre de culte (1846-1942).

-Llibreta de culte (1939-1943).

Conté entrades i sortides.

REGISTRES PARROQUIALS

Sacramentals

Baptismes ,confirmacions , matrimonis , i òbits

-Llibre de baptismes,desposoris i òbits (1656-1702).Vol. I.

Disposa d'índexs,afectat per la humitat.

Les partides de defuncions s'inicien el 1657.

-Llibre de baptismes,desposoris i òbits (1703-1747).Vol II.

Disposa d'índexs.

Inclou també les confirmacions (1723-1746).

-Llibre de baptismes (1748-1797).Vol III.

L'índex es confeccionà en el segle XIX.

-Llibre de baptismes (1798-1852).Vol. IV.

Disposa d'índex.

-Llibre de baptismes,desposoris i òbits (1852-1866).Vol. V.

Disposa d'índex.

-Llibre de baptismes (1867-1892).Vol. VI.

Disposa d'índex.

-Llibre de baptismes (1892-1978).Vol. VII.

Disposa d'índex.

-Llibre de baptismes (1978-...).Vol. VIII.

Disposa d'índex.

-Llibre d'òbits (1748-1852).Vol. III.

Disposa d'índex.

-Llibre d'òbits (1867-1895).Vol. V

Disposa d'índex.

-Llibre d'òbits (1896-1978).Vol. VI.

Disposa d'índex.

-Llibre d'òbits (1978-...) [Vol. VII].

Disposa d'índex.

-Llibre de matrimonis (1749-1851).Vol. III.

Disposa d'índex.
-Llibre de matrimonis 1867-1913).Vol. V.
Disposa d'índex.
-Llibre de matrimonis (1914-1978).Vol. VI.
Disposa d'índex.
-Llibre de matrimonis (1978-...). [Vol. VII]
Disposa d'índex.
-Llibre de confirmacions (1767-2002).

A Reus (Ahistòric Comarcal Reus) hi ha el llibre de baptismes de1573-1656.

Cumpliment Pasqual

-Quaderns (1767-1830).
-Llibre (1887-1935).
No inclou llistat nominal.
-Llibre (1908).
Hi ha una relació nominal dels feligresos ,s'anota el renom de la casa.

Llicències

-Llicències d' enterraments a l' interior del temple (1772-1805).
-Dispenses matrimonials (ss. XVIII-XIX).

Ordinaris

-Llibre de visites pastorals (1696-1935).
-Llibre de visites pastorals (1951-1973).

ASSOCIACIONS PIETOSSES DE FIDELS

Confraries

Confraria del Santíssim Nom de Jesús

-Llibre de comptes (1862-1935).

Societat Josefina

-Llibre d'administració (1871-1935).
Inclou llistat membres i comptes.

Confraria de la Mare de Déu del Roser

-Llibre d'administració (1690/1738).
-Llibre d'administració (1771-1882).
-Llibre d 'administració (1887-1959).

Bàsicament comptes.

Filles de Maria

Una de les seves funcions era l'adquisició d'ornaments per a l'església.Es constituí a Almofter el dia 8 de setembre del 1907, sota la regència i direcció de Mn. Miquel Queralt.Hi ha llistat de membres i comptes.

-Llibreta d'administració (1907-1954)

Inclou els estatuts del 1890, impresos a Barcelona

-Llibreta d'administració (1944-1945).

Inclou el llistat de noms de les dones i els donatius.

-Llibreta d'administració (1955-1974).

Conté els noms dels membres,la junta i comptes.

Apostolat de l'Oració

-Llibre d'actes (1908-1921).

-Llibre de comptes (1908-1950)

Inclou relació de celadors/eres i cors.

Confraria de la doctrina cristiana

-Llibre d'administració (1915-1929).

Inclou relació de confreres i comptes

L'any 1929 la integraven 44 persones, 24 dones i 20 homes.

NOTARIA ECLESIASTICA

-Llibre de testaments (1835-1848).

Relligat sense coberta, 99 ps., amb índex.

S'ha de fer constar que existeix un manual del 1700 en el fons de la Comunitat de Preveres de Reus dipositat a l'Arxiu Comarcal del Baix Camp (AHCR) .

BIBLIOTECA

És interessant constatar l'existència d'un bon nombre de llibres de temàtica religiosa dels segles XVIII-XIX.

HEMEROTECA

Únicament destaca una col·lecció enquadernada incompleta dels Butlletins Eclesiàstics de l'Arquebisbat de Tarragona (1865/1960).

Observació: En l'actualitat (2005) el rector d'Almoster resideix a la Selva del Camp, per la qual cosa per la consulta de l'arxiu s'ha de trucar prèviament a la rectoria selvatana .

Aquest text és un fragment de l'opuscle de Josep M. T. Grau Pujol *300 aniversari de la benedicció de l'església de Sant Miquel d'Almoster (1704-2004)*, publicat a Almoster el 2004 per l'Ajuntament i la parròquia el 2004, i correspon a les pàgines 39-46.

Aquesta publicació de 54 pàgines i profusament il·lustrada es pot adquirir a la mateixa parròquia d'Almoster o bé trucant al tel. 977 85 51 19.